

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра фармації та фармакології

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
НУТРИЦІОЛОГІЯ І БРОМАТОЛОГІЯ
підготовки Магістра

Луцьк – 2026

Силабус вибіркового освітнього компонента «Нутриціологія і броматологія» підготовки магістра, галузі знань 22 – Охорона здоров'я, спеціальності 226 – Фармація, промислова фармація, форма навчання – денна, за навчальним планом, затвердженим 2023 р.

Розробник: Серебрякова О.В. старший викладач кафедри фармації та фармакології

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми: д.фарм.н., проф.

Федоровська М.І.

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фармації та фармакології

Протокол №_6_ від 2 лютого 2026 р.

Завідувач кафедри: д.фарм.н., проф. _____

Федоровська М.І.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань: 22 - Охорона здоров'я Спеціальність: 226 - Фармація, промислова фармація Освітньо-професійна програма: Фармація освітній рівень: другий (магістерський)	Вибірковий
Кількість годин / кредитів: 150 / 5		Рік навчання: 4-ий
		Семестр: 7-ий
ІНДЗ: немає		Лекції: 18 год.
		Лабораторні: 36 год.
		Самостійна робота: 86 год.
		Консультації: 10 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		<i>українська</i>

II. Інформація про викладачів

Прізвище, ім'я та по батькові: Серебрякова Оксана Володимирівна

Науковий ступінь:

Вчене звання:

Посада: старший викладач кафедри фармації та фармакології

Контактна інформація: +38 050 904 08 04, e-mail: Serebriakova.Oksana@vnu.edu.ua

Дні занять: згідно розкладу

III. Опис освітнього компонента

Анотація курсу. Освітній компонент «Нутриціологія і броматологія» належить до вибірових ОК професійної підготовки фахівців спеціальності 226 Фармація, промислова фармація, ОПП Фармація, який передбачений для здобувачів вищої освіти денної форми навчання (5 р.н.) і спрямований на формування у здобувачів вищої освіти фармацевтичного факультету теоретичних знань і практичних навичок щодо хімічного складу, харчової та біологічної цінності продуктів харчування, їх впливу на функціональний стан організму людини та значення харчування у профілактиці захворювань.

Предметом вивчення освітнього компоненту «Нутриціологія і броматологія» є Харчова цінність, безпечність і якість продуктів харчування, нутрієнти та біологічно активні речовини, їх фізіологічна роль і застосування у фармацевтичній діяльності.

Пререквізити

ВОК «Нутриціологія і броматологія» базується:

а) на вивченні таких ОК як біологічна хімія, органічна хімія, загальна та неорганічна хімія, біологія з основами генетики, анатомія та фізіологія людини, патологічна фізіологія, мікробіологія з основами імунології, гігієна у фармації та екологія, фармакологія, фармакотерапія з фармакокінетикою.

б) закладають основи професійної підготовки майбутнього фахівця та відіграють важливу роль у формуванні науково обґрунтованих підходів до оцінки якості, безпечності та функціональної доцільності використання харчових продуктів, нутріцевтиків і дієтичних добавок, а також у формуванні знань, необхідних для подальшого опанування освітніх компонентів професійного спрямування, розробки лікарських засобів у відповідних лікарських формах, підготовки нормативної документації та реєстраційного досьє, що є складовою спеціальної підготовки для здійснення професійної фармацевтичної діяльності.

1. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою вивчення ВОК «Нутриціологія і броматологія» є формування у здобувачів вищої освіти фармацевтичного факультету системних теоретичних знань і практичних навичок щодо складу, харчової цінності, якості та безпечності продуктів харчування, нутрієнтів і біологічно активних речовин, а також розвиток професійних компетентностей, необхідних для оцінки їх впливу на організм людини та застосування отриманих знань у фармацевтичній практиці, зокрема в межах фармацевтичного консультування, профілактики захворювань і забезпечення раціонального харчування населення.

Основні завдання вибірового освітнього компоненту «Нутриціологія і броматологія»:

- надати знання про хімічний склад, харчову та біологічну цінність продуктів харчування і нутрієнтів;
- сформувати уявлення про фізіологічну роль макро- і мікронутрієнтів у забезпеченні життєдіяльності організму людини;
- ознайомити з основами броматології, показниками якості та безпечності харчових продуктів, можливими харчовими ризиками і контамінантами;
- навчити аналізувати раціони харчування та оцінювати їх відповідність фізіологічним потребам різних груп населення;
- ознайомлення здобувачів із принципами здорового харчування;
- розвиток уміння самостійно використовувати вміння з складання лікувальних дієт;
- навчання основам усунення алергічних реакцій як результат токсичного отруєння або ускладнень при погіршенні показників якості життя;
- сформувати навички критичної оцінки інформації щодо дієтичних добавок, нутріцевтиків і продуктів спеціального призначення;
- розвинути здатність застосовувати знання з нутриціології у фармацевтичному консультуванні та фармацевтичній опіці;
- забезпечити підґрунтя для подальшого опанування фахових освітніх компонентів та здійснення професійної діяльності фармацевта відповідно до чинних нормативно-правових вимог.

2. Soft skills.

1. **Критичне мислення:** аналіз та оцінка інформації про харчові продукти, нутрицевтики, біологічно активні речовини; вміння робити обґрунтовані висновки та приймати рішення.

2. **Аналітичні навички:** робота з раціонами харчування та даними лабораторних оцінок; виявлення дефіцитів або надлишків нутрієнтів.

3. **Комуникативні навички:** обговорення результатів практичних завдань у групі; фармацевтичне консультування пацієнтів щодо харчування та нутрицевтиків.

4. **Робота з науковою інформацією:** пошук, критична оцінка та систематизація наукових джерел; використання нормативних документів, фармакопей та рекомендацій.

5. **Інформаційна грамотність:** робота з електронними ресурсами та науковими базами даних; вміння критично оцінювати достовірність інформації про харчові добавки і нутрицевтики.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю/ Бали
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Лабор.	Конс.	СР	
Тема 1. Нутриціологія: предмет, мета та завдання. Основні терміни та поняття нутриціології. Роль харчування у забезпеченні процесів життєдіяльності організму	17	2	4	1	10	T(5)+УО(5) +ВЛР (5) / 3 = 5
Тема 2. Харчування: сучасні підходи, принципи, рекомендації.	19	2	4	1	12	T(5)+УО(5) +ВЛР (5) / 3 = 5
Тема 3. Макро- та мікронутрієнти.	19	2	4	1	12	T(5)+УО(5) +ВЛР (5) / 3 = 5
Тема 4. Нетрадиційні (альтернативні) види харчування.	17	2	4	1	10	T(5)+УО(5) +ВЛР (5) / 3 = 5
Тема 5. Дієтичні добавки. Харчові продукти для спеціального дієтичного споживання. Функціональні харчові продукти.	17	4	4	1	8	T(5)+УО(5) +ВЛР (5) / 3 = 5
Тема 6. Нутрієнтна корекція при харчовій непереносимості та харчовій алергії, цукрового діабету	17	2	4	1	10	T(5)+УО(5) +ВЛР (5) / 3 = 5
Тема 7. Нутрієнтна корекція ожиріння та захворювань шлунково-кишкового тракту.	19	2	4	1	12	T(5)+УО(5) +ВЛР (5) / 3 = 5
Тема 8. Нутрієнтна корекція захворювань серцево-судинної системи, сечовивідної системи	20	2	4	2	12	T(5)+УО(5) +ВЛР (5) / 3 = 5
Контрольна робота	5	-	4	1		T (5) + УО (5) / 2 = 5
Всього годин/Балів	150	18	36	10	86	5 балів/ 200 балів

*Форма контролю: Т – тести, ВЛР – виконання лабораторної роботи, УВ – усна відповідь.

Завдання для самостійної роботи

№ за/п	Тема	Питання до самостійної роботи	К-сть годин
1	Вступ до нутриціології та броматології	Поняття та предмет нутриціології і броматології. Основні завдання та напрями розвитку ОК. Значення нутриціології у фармацевтичній практиці. Роль харчування у профілактиці неінфекційних та аліментарно зумовлених захворювань.	8
2	Макронутрієнти: білки, жири, вуглеводи	Класифікація та біологічні функції білків, жирів і вуглеводів. Енергетична цінність макронутрієнтів та їх харчові джерела. Порушення обміну при дефіциті та надлишку макронутрієнтів.	8
3	Мікронутрієнти та біологічно активні речовини	Фізіологічна роль вітамінів і мінеральних речовин. Чинники, що впливають на всмоктування та біодоступність мікронутрієнтів. Біологічно активні речовини харчових продуктів (поліфеноли, фітостероли, флавоноїди тощо) та їх вплив на організм.	18
4	Оцінка харчових продуктів та показників якості	Показники харчової, біологічної та енергетичної цінності продуктів. Органолептичні, фізико-хімічні та мікробіологічні критерії якості. Вимоги до маркування харчових продуктів. Нормативні документи та стандарти безпечності у фармацевтичній практиці.	8
5	Харчові ризики та контамінанти	Класифікація харчових контамінантів (хімічні, біологічні, фізичні). Вплив контамінантів на здоров'я людини. Підходи до оцінки ризиків. Профілактика та мінімізація харчових ризиків.	8
6	Харчові добавки, нутрицевтики, продукти спеціального призначення	Класифікація та функціональне призначення харчових добавок. Поняття нутрицевтиків та критерії оцінки їх ефективності й безпечності. Продукти спеціального дієтичного призначення. Нормативно-правове регулювання їх використання.	8
7	Аналіз добових раціонів і формування рекомендацій	Принципи оцінки збалансованості харчового раціону. Методи визначення дефіциту та надлишку нутрієнтів. Формування харчових рекомендацій для різних вікових і фізіологічних груп населення.	8
8	Взаємодія харчових компонентів і лікарських засобів	Вплив харчових факторів на абсорбцію, розподіл, метаболізм і виведення лікарських засобів. Типові та клінічно значущі харчово-лікарські взаємодії. Роль фармацевта у консультуванні пацієнтів і профілактиці небажаних взаємодій.	10
9	Підготовка аналітичних записок та звітів	Структура та вимоги до аналітичних записок і звітів. Критерії оцінки якості та безпечності харчових продуктів і раціонів. Використання наукових, нормативних та довідкових джерел для обґрунтування висновків	6
10	Підготовка до контролю та підсумкових тестів	Узагальнення ключових понять і програмних результатів навчання курсу. Систематизація теоретичних знань і практичних навичок. Аналіз типових завдань та прикладів практичного застосування нутриціологічних знань.	4
Всього			86

IV. Політика оцінювання

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття, дотримуватися правил техніки безпеки, мати засоби індивідуального захисту та спецодяг.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Бали	Критерії
5	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Дотримані правила реферування наукових публікацій Прослідковуються доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.
4	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Не дотримані правила реферування наукових публікацій Прослідковуються доказовість висновків.

3	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Не дотримані правила реферування наукових публікацій Не прослідковуються доказовість висновків, та обґрунтованість власної позиції.
2	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел.

Також здобувачі вищої освіти мають право на зарахування певної кількості балів, відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності регламентується чинними законодавчими актами України та внутрішніми документами університету: [Кодексом](#) академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки та [Положення](#) про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників ВНУ імені Лесі Українки які встановлюють загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечують дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. У разі пропуску заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі за графіком відпрацювання згідно з Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

У разі порушення дедлайнів виконання завдань, без поважних причин, робота може оцінюватися на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я Волинського національного університету імені Лесі Українки. Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

Повторне складання підсумкового контролю допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Перелік питань до підсумкового контролю:

1. Предмет, мета і завдання нутриціології та броматології у фармації.
2. Харчова, біологічна та енергетична цінність харчових продуктів.
3. Класифікація харчових продуктів за походженням і функціональним призначенням.
4. Макронутрієнти: фізіологічна роль і норми споживання.

5. Білки харчування: біологічна цінність і амінокислотний склад.
6. Ліпіди: жирні кислоти, трансжири та їх біологічне значення.
7. Вуглеводи: глікемічний індекс і роль харчових волокон.
8. Вітаміни: класифікація, основні функції, наслідки дефіциту.
9. Мінеральні речовини: макро- та мікроелементи, їх фізіологічна роль.
10. Біологічно активні речовини їжі та їх значення для здоров'я.
11. Основні показники якості харчових продуктів.
12. Харчові контамінанти та їх токсикологічна характеристика.
13. Харчові добавки: класифікація та регуляторні вимоги.
14. Функціональні харчові продукти та нутріцевтики: критерії віднесення.
15. Вплив технологічної обробки на харчову цінність продуктів.
16. Умови зберігання харчових продуктів та їх значення для безпеки.
17. Маркування харчових продуктів і його роль у виборі споживача.
18. Нормативно-правове регулювання харчових продуктів і нутріцевтиків.
19. Поняття «хвороби цивілізації» та їх основні групи.
20. Роль харчування у розвитку ожиріння та метаболічного синдрому.
21. Харчові чинники ризику цукрового діабету 2 типу.
22. Вплив надлишкового споживання цукру на здоров'я людини.
23. Харчування та атеросклероз: роль ліпідів і жирних кислот.
24. Роль солі у розвитку артеріальної гіпертензії.
25. Харчові фактори ризику серцево-судинних захворювань.
26. Харчування та неалкогольна жирова хвороба печінки.
27. Вплив харчування на розвиток подагри.
28. Харчові чинники ризику остеопорозу.
29. Харчування та онкологічні захворювання: основні механізми впливу.
30. Роль антиоксидантів у профілактиці хвороб цивілізації.
31. Принципи раціонального харчування для профілактики хвороб цивілізації.
32. Особливості харчування при підвищених фізичних і психоемоційних навантаженнях.
33. Взаємодія лікарських засобів і компонентів їжі.
34. Оцінка добового раціону з позиції профілактики хвороб цивілізації.
35. Фармацевтичне консультування щодо харчування при хронічних захворюваннях.
36. Роль фармацевта у профілактиці хвороб цивілізації.
37. Доказова нутриціологія: критерії оцінки ефективності харчових втручань.
38. Ризики самолікування нутріцевтиками.
39. Етичні аспекти рекомендацій щодо харчування та БАДів.
40. Формування здорового способу життя як міждисциплінарне завдання фармації.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
0–119	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Нутриціологія з основами раціонального харчування: навчальний посібник / В. С. Кисличенко, Н. Є. Бурда, І. О. Журавель та ін.; за ред. В.С. Кисличенко. Х.: НФаУ, 2024. 237 с.

Законодавство України з питань харчування і дієтичних добавок:

1. Державна Фармакопея України. Доповнення 2 / ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». 2-ге вид. Харків : ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2018. 336 с.

2. Державна Фармакопея України. Доповнення 4 / ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». 2-ге вид. Харків : ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2020. 600 с.

3. Фізіологія харчування: підручник / Павлоцька Л.Ф., Дуденко Л.В., Левітін Є.Я. та ін. Суми: Університетська книга, 2011. 473 с.

4. Закон України Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів : Закон України від 23 грудня 1997 № 771/97- ВР / Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1998. № 19. С. 98.

5. Наказ МОЗ 14.01.2013 № 16 «Про затвердження Методичних рекомендацій для лікарів загальної практики – сімейної медицини з приводу консультування пацієнтів щодо основних засад здорового харчування», <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0016282-13#Text>

6. Наказ МОЗ 29.10.2013 № 931 «Про удосконалення організації лікувального харчування та роботи дієтологічної системи в Україні», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2205-13#Text>

7. Наказ МОЗ 03.09.2017 № 1073 «Про затвердження Норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1206-17#Text>

8. Гігієна харчування з основами нутриціології: Підручник; У 2-х кн. Кн. 1. / Т.І. Аністратенко, Т.М. Білко, О.В. Благодарова та ін.; За ред. проф. В.І. Ципріяна. К.: Медицина, 2007. 528 с.

9. Нутриціологія: навч. посібник/ Н.В.Дуденко [та ін.]; під ред. Н.В.Дуденко. Х.:Світ книг, 2013. 560 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Волинського національного університету ім. Лесі Українки	http://194.44.187.60/moodle/login/index.php
2. Міністерство охорони здоров'я України	www.moz.gov.ua
3. Державний експертний центр МОЗ України	www.pharma-center.kiev.ua
4. Спеціалізоване медичне інтернет-видання для лікарів, провізорів, фармацевтів, студентів медичних та фармацевтичних вузів	www.morion.ua
5. Всесвітня організація охорони здоров'я	www.who.int
6. Фармацевтична енциклопедія	www.pharmencyclopedia.com.ua
7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського	www.nbuv.gov.ua
8. Бібліографічні бази даних Національної медичної бібліотеки (США) та Національного інституту здоров'я (США)	www.pubmed.ncbi.nlm.nih.gov